

◆ ST. OLAV ◆

Nr. 26

Oslo, den 6. juli 1939

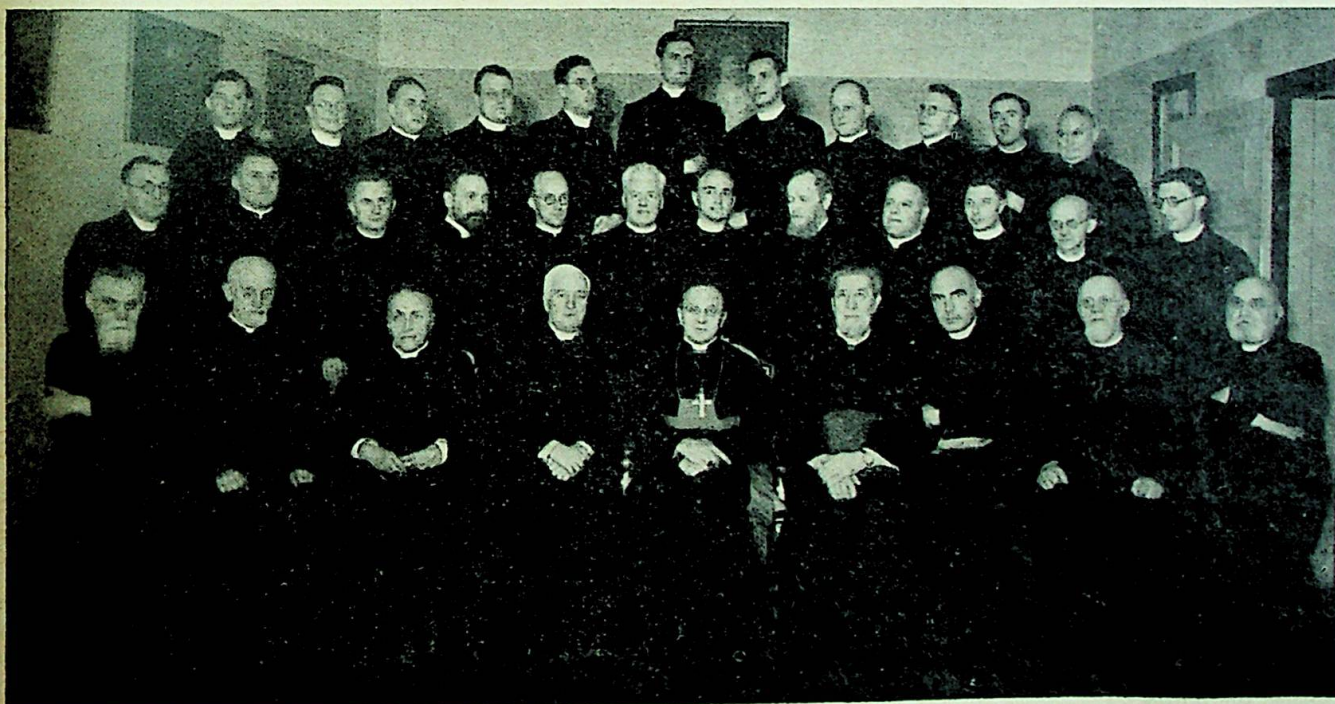
51. årg.

Redaktør: E. Dithmer-Vanberg. Medarb.: Mgr. Dr. Karl Kjelstrup, dominikanerpater A. Lutz, Sigrid Undset, Lars Eskeland.

«St. Olav» utkommer en gang ukentlig. Abonnement både for inn- og utland tegnes på alle postkontorer eller direkte, skriftlig i ekspedisjonen, Akersveien 5. Abonnementspris kr. 2.50 pr. kvartal forskuddsvis betalt, for utlandet tillegg av vedk. lands avisporto. Opsigelser må være eksp. i hende senest 14 dager før hvert kvartalskifte. Annonser må vær innsendt innen søndag aften, manuskript innen fredag aften. «St. Olav»s telefoner: Redaksjon og ekspedisjon: 23743. Redaktøren privat 30487. — «St. Olav»s ekspedisjon og forlag, Akersveien 5, I, er åpen mandag, tirsdag og fredag 9.30—3. Torsdag 9.30—7. Lørdag 9.30—1. Onsdag lukket. Utbetalinger kun tirsdag kl. 1—2.

INNHold: Spørsmål og svar. — Pavens fredsarbeide før og nu. — Hvor Imperiet styres. — På veien hjem. — Madrids presse. — Til Stiklestad. — Vår feriekoloni. — Hvordan jeg ønsker St. Olav. — Herhjemme. — - og derute.

Oslo Apostoliske Vikariats geistlighet.

*Hs. Høierverdighet biskopen og prestene, samlet ved retrett i slutten av juni.
Ved biskopens høire side (til venstre på billedet) sitter høierverdige pater Flynn, som var retrettens predikant.*

(Fot.: Rude.)

Spørsmål og svar.

6. søndag etter pinse.

«Hvor mange brød har dere —?» dette Kristi spørsmål til disiplene da disse står rådvile i et knipe-tak, hvilket gir sig utslag i deres spørsmål: hvor skal vi få brød fra her i ørkenen til å mette alle disse?», har en langt større rekkevidde enn vi ved en rent overfladisk betraktning er tilbøielig til å tro — både overfor vårt daglige personlige liv og overfor vårt forhold til Kirken.

Hvad vårt daglige liv angår, gir Kristi spørsmål oss en direkte anvisning på hvorledes vår holdning bør være overfor tilværelsens materielle problemer. Det kan nemlig hende oss alle, men særlig vel de mest opriktige og gudfryktige kristne, at vi glemmer at vi lever på jorden og *skal* leve ut fra dens forutsetninger og derfor i kritiske situasjoner fortaper oss i en følelsesbetonet «tro» på vår Frel-sers undergjørende kraft, som tilsynelateende fortøner sig som dyp og ekte fromhet men innerst inne kun er en flukt fra den jordiske virkelighet, fra vår andel i Guds påbud om å gjøre oss «jorden underdanig». Det er dette påbud, denne virkelighet, Mesteren bringer oss tilbake til ved sitt enkle spørsmål: «Hvor mange brød har dere —?» Det hadde vært såre lett for den allmechtige Guds sønn å gjenta underet fra den gamle pakts dager: å la manna regne ned fra himlen, men i stedet for dette tar han konsekvensen av de foreliggende forhold: de få brød og små fisk og forlener *dem* med sin himmelske kraft så de blir tilstrekkelige til å dekke behovet, skjønt disiplene forut hadde satt en strek over dem som helt utilstrekkelige.

Det det altså gjelder om for oss alle er å gjøre Kristi spørsmål til vårt — å spørre oss selv i Kristi ånd om hvor mange «brød» vi har når alt kommer til alt — hvilke naturlige hjelpemidler som står til vår disposisjon og som vi kan be Herren velsigne så de kan få omfang nok til å avbøte en mulig krise. Og oftest vil vi da med denne innstilling finne at Gud har vært og fremdeles er langt nådigere mot oss enn vi rent overfladisk tror og tenker — vi vil få øie på hittil ukjente eller undervurderte ressurser som står til vår disposisjon, og *da* er det at vår bønn kan tre understøttende til og *skal* gjøre det om vi vil opnå resultater, som blir til gagn både for vårt timelige og evige vel.

Det samme gjelder vårt forhold til Kirken: når den kaller oss til aksjon spiller også spørsmålet om hvor mange brød vi har inn. Hvad har vi å bringe Frelseren, å bringe «katolsk aksjon», å stille til hans og hans disiplers disposisjon — ti det står jo uttrykkelig at det var de som utdelt hva Kristus mottok. Det er vel verd å bemerke at *da* hadde disiplene opgitt sin skeptiske holdning og avviste ikke mer noe som utilstrekkelig men formidlet utdelingen til gagn og velsignelse for alle. Ingen av oss kan

derfor undskylde sig med at vårt brød er for lite til å telle med når det gjelder Kristi Kirkes arbeid for å lindre menneskehetens sjelelige og legemlige nød — alle må vi ha et positivt svar på rede hånd når Herrens spørsmål lyder til oss. Og alle kan vi ha det —

Så la oss be med søndagens

Kirkebønn:

Kreftenes Gud, du som eier alt som er fullkomment godt — inngyt kjærlighet til ditt navn i våre hjerter og gi gudsfrykten i oss vekst, så du nærer det i oss som er godt, og med kjærlig omsorg skjærmer det som du har næret.

Stillebønn:

Herre, hør i miskunnhet våre bønner og motta nådig disse ditt folks offergaver. Og for at ikke noens bønn skal være forgjeves eller hans begjæring unyttig så gi oss i full virkelighet å opnå det vi ber om i tro.

Slutningsbønn:

Vi er mett med dine gaver Herre. Gi oss å renses ved deres kraft og skjærmes ved deres hjelp.

Pavens fredsarbeid før og nu.

Forhenværende rikskansler Philipp Scheidemann har fortalt trekk fra pave Pius XII's liv og virke, da den Hl. Fader som pavelig nuntius opholdt sig i Tyskland. Av rikskanslerens meget interessante utredning hitsetter vi følgende:

Blandt de mange lærde, kunstnere og politikere, som jeg har truffet i årenes løp, var nuntius Pacelli en av de interessanteste og elskverdige personligheter. Han elsket Tyskland og det tyske folk, kjente dets historie, satte pris på dets flid og beherske dets språk grundig. Den ulykkelige krigen bragte over Tyskland, gikk Pacelli, som dengang var pavens representant i München, meget nær til hjertet. Jeg vet, at han gjorde alt for å fremme de bestrebelsers, der kunde føre til fred. Har sikkert bedt mer enn en bønn for at det måtte lykkes. Han tok i øvrig selv initiativet i 1917 til fredsforhandlinger, og henvendte sig i den anledning til rikskansler Bethmann-Hollweg for å si ham at paven hadde til hensikt å appellere til keiseren om fred. Bethmann-Hollweg uttalte sin glede over denne hensikt, og den pavelige Nuntius reiste derefter til det store hovedkvarter for offisielt å gi keiseren beskjed. Keiseren var — impulsiv som sedvanlig — straks fyr og flamme for

prosjektet, skjønt Pacelli hadde gjort ham oppmerksom på de mange dermed forbundne vanskeligheter. Således hadde Pacelli ikke bare betegnet Belgias frigivelse som en selvfølge, men også fremhevet deporteringen av belgiske arbeidere til Tyskland som en vanskeliggjørende omstendighet. Men allikevel priste keiseren disse fredsbestrebelsene.

Pacelli foretok derpå sonderinger i de forskjellige land for å komme til klarhet over, hvorledes han best kunde nå sitt mål. Men da — knapt to uker etter Pacellis samtale med keiseren og forbundskansleren Bethmann Hollweg — blev denne sistnevnte styrtet og efter Ludendorffs ønske erstattet med den evangeliske dr. Michaelis. I stedet for å få tilslutning til sin aksjon fra den fredsvennlige rikskansler og fra keiseren, som direkte hadde opmuntret til disse, blev Pacellis fredsbestrebelsener nu på intrigant måte motvirket av Michaelis. Først og fremst somlet den nye kansler med saken, enda så sterkt at keiseren efter å ha fått et innblikk i papirene, hadde tilføiet en bemerkning på disse, om at det var uhøflig mot den gamle Pontifex å la ham vente i 4 uker på svaret.

Den 1. august fortsattes den pavelige aksjon. Paven henvendte sig til de krigførende staters overhoder og søkte å stemme dem til fred ut fra bestemte retningslinjer, nemlig nedrustning, voldgift, havens frihet, ingen krigsskadeerstatninger og tilbakelevering av besatte områder. Selvfølgelig måtte Tyskland helt rømme Belgia, og der måtte gis garanti for dette lands fulle politiske, militære og økonomiske uavhengighet av alle makter. Til gjengjeld for rømningen av de besatte franske områder skulde de tyske kolonier gis tilbake.

Efter alt hvad der var gått forut, kunde der ikke herske nogen tvil om, at en utvetydig erklæring fra Tysklands side om Belgias utlevering måtte være en forutsetning for, at Pavens aksjon kunde lykkes. På intet ansvarlig sted i Tyskland har der noensinne hersket tvil herom.

Bestrebelsene fikk tilsynelatende i begynnelsen et fullkommen glatt forløp, inntil det viste sig at dr. Michaelis bevisst saboterte dem. Pacelli bestrepte sig av all makt for å nå sitt mål tross denne motstand. Han skrev til rikskansleren, at «alt avhang av en erklæring fra Tysklands side om atter å gjøre Belgia til et fritt og uavhengig land.» At dette skulde skje, hadde riksdagens flertall — hvad hovedtrekkene angikk — vedtatt i sin fredsresolusjon av juli 1917. Allikevel spant Michaelis sine intriger videre. Han har senere forsøkt å snakke sig fra det og påstått, at Belgia var en art «håndpant», som man ikke turde utlevere på det tidspunkt. Michaelis formulerte derefter sitt svar til Paven således, at dette i Rom nødvendigvis måtte fremkalle det inntrykk, at regjeringen i Berlin «mente å finne et brukelig grunnlag for en rettferdig og varig fred i overensstemmelse med den hellige Faders ønsker i riksdagens fredsresolusjon av 19. juli». Først fire år senere erfarte det tyske folk gjennom et memorandum av den konservative kirkehistoriker dr. Bredt i Marburg, at Michaelis, uten å gi keiseren eller

riksdagens ledelse meddelelse derom, hadde skrevet ennu et brev til nuntius Pacelli, hvori det stod, at regjeringen ikke kunde imøtekomme hans ønsker og ikke nu kunde avgi noen bestemt erklæring om Belgia.

Dr. Bredt, der i øvrig var konservativt medlem først av den prøisiske landdag og senere av den tyske riksdag, satte direkte rikskansler Michaelis i gapestokken gjennom sitt offisielle riksdagsmemorandum. Det som Pacelli dengang søkte å opnå var fred. Dr. Michaelis ønsket ikke denne fred, da han — efter hvad der almindelig påstås ganske åpenlyst — som protestant ikke kunde tenke sig, at det skulde bli paven som skaffet verden fred. Hvilke store utsikter Pavens og Pacellis ekte menneskelige bestrebelsener hadde for å lykkes, fremgår av det svar, som den engelske regjering avgav på fredsfoleterne: «Kongen hadde mottatt fredsforslagene i opriktig forståelse av den ophøiede og menneskelige tankegang, som besjelet paven. Den engelske regjering vilde overveie dem med den største og mest alvorlige oppmerksomhet.»

Michaelis hadde forsøkt å skjule sine intriger: Skylden for at pavens fredsforøk eventuelt strandet, måtte veltes over på våre motstandere, til skade for dem — således som det i desember ifjor hadde vært tilfelle med den tyske fredsaksjon. «Jeg påtenker derfor å behandle saken henholdende og å vente med avsendelsen av vårt definitive svar, inntil et bedre kjennskap til stemningene muliggjør en mere hensiktsmessig stilling for oss.»

Rikskansleren ønsket altså ikke freden, men vilde heller ikke overfor offentligheten ta ansvaret for sin sabotasje. —

I vinteren 1929 traff jeg Pacelli for siste gang i Berlin. Hvis jeg ikke tar feil, var det ved en parlamentarisk aften, som den demokratiske finansminister dr. Dietrich gav. Vi hadde ikke sett hinannen i årevis, vi hilste hjertelig på hinannen og utvekslet erindringer. Jeg hadde på ny leilighet til å konstatere, i hvor høi grad Pacelli stadig beklaget fredsbestrebelsenes stranding i 1917. Som medlem av riksdagens såkalte syvmannsutvalg, der hadde behandlet pavens fredsbestrebelsener meget inngående, om enn fortrolig, hadde jeg naturligvis støttet Pacellis arbeide av all evne. Dette husket han ennu med stor glede. En forståelsesfred i 1917 vilde ha beskyttet både mot Versailles-diktatfreden og ennu verre ting. Med hensyn til bedømmelsen av situasjonen 1917 og 1929(!) var vi fullstendig enige.

De, der tror, at der med Pacelli er kommet en ukyndig løsgjengerpolitiker på pavestolen, tar feil. Pius XII er en mann, som kanskje mere enn noen av sine forgjengere er fortrolig med det storpolitiske liv *ut fra praktiske erfaringer*. Han vil altså ikke så lett la sig bluffe eller påvirke av de redselshistorier, der eventuelt blir fortalt ham. Han er virkelig en mann av format.

Det er en usedvanlig kultivert mann, som har tatt plass på pavestolen. Den menneskelighet og upåvirkelige rettferdighet, der i så høi grad preger ham,

Spørsmål og svar.

6. søndag efter pinse.

«Hvor mange brød har dere —?» dette Kristi spørsmål til disiplene da disse står rådville i et knipe-tak, hvilket gir sig utslag i deres spørsmål: hvor skal vi få brød fra her i ørkenen til å mette alle disse?», har en langt større rekkevidde enn vi ved en rent overfladisk betraktning er tilbøielig til å tro — både overfor vårt daglige personlige liv og overfor vårt forhold til Kirken.

Hvad vårt daglige liv angår, gir Kristi spørsmål oss en direkte anvisning på hvorledes vår holdning bør være overfor tilværelsens materielle problemer. Det kan nemlig hende oss alle, men særlig vel de mest opriktige og gudfryktige kristne, at vi glemmer at vi lever på jorden og *skal* leve ut fra dens forutsetninger og derfor i kritiske situasjoner fortaper oss i en følelsesbetonet «tro» på vår Frelseres undergjørende kraft, som tilsynelatende fortoner sig som dyp og ekte fromhet men innerst inne kun er en flukt fra den jordiske virkelighet, fra vår andel i Guds påbud om å gjøre oss «jorden underdanig». Det er dette påbud, denne virkelighet, Mesteren bringer oss tilbake til ved sitt enkle spørsmål: «Hvor mange brød har dere —?» Det hadde vært såre lett for den allmektige Guds sønn å gjenta underet fra den gamle pakts dager: å la manna regne ned fra himlen, men i stedet for dette tar han konsekvensen av de foreliggende forhold: de få brød og små fisk og forlener *dem* med sin himmelske kraft så de blir tilstrekkelige til å dekke behovet, skjønt disiplene forut hadde satt en strek over dem som helt utilstrekkelige.

Det det altså gjelder om for oss alle er å gjøre Kristi spørsmål til vårt — å spørre oss selv i Kristi ånd om hvor mange «brød» vi har når alt kommer til alt — hvilke naturlige hjelpemidler som står til vår disposisjon og som vi kan be Herren velsigne så de kan få omfang nok til å avbøte en mulig krise. Og oftest vil vi da med denne innstilling finne at Gud har vært og fremdeles er langt nådigere mot oss enn vi rent overfladisk tror og tenker — vi vil få øie på hittil ukjente eller undervurderte ressurser som står til vår disposisjon, og *da* er det at vår bønn kan tre understøttende til og *skal* gjøre det om vi vil opnå resultater, som blir til gagn både for vårt timelige og evige vel.

Det samme gjelder vårt forhold til Kirken: når den kaller oss til aksjon spiller også spørsmålet om hvor mange brød vi har inn. Hvad har vi å bringe Frelseren, å bringe «katolsk aksjon», å stille til hans og hans disiplers disposisjon — ti det står jo uttrykkelig at det var de som utdelte hvad Kristus mottok. Det er vel verd å bemerke at *da* hadde disiplene opgitt sin skeptiske holdning og avviste ikke mer noe som utilstrekkelig men formidlet utdelingen til gagn og velsignelse for alle. Ingen av oss kan

derfor undskylde sig med at vårt brød er for lite til å telle med når det gjelder Kristi Kirkes arbeid for å lindre menneskehetens sjelelige og legemlige nød — alle må vi ha et positiv svar på rede hånd når Herrens spørsmål lyder til oss. Og alle kan vi ha det —

Så la oss be med søndagens

Kirkebønn:

Kreftenes Gud, du som eier alt som er fullkomment godt — inngyt kjærlighet til ditt navn i våre hjerter og gi gudsfrykten i oss vekst, så du nærer det i oss som er godt, og med kjærlig omsorg skjærmer det som du har næret.

Stillebønn:

Herre, hør i miskunnhet våre bønner og motta nådig disse ditt folks offergaver. Og for at ikke noens bønn skal være forgjeves eller hans begjæring unyttig så gi oss i full virkelighet å opnå det vi ber om i tro.

Slutningsbønn:

Vi er mettete med dine gaver Herre. Gi oss å renses ved deres kraft og skjærmes ved deres hjelp.

Pavens fredsarbeid før og nu.

Forhenværende rikskansler Phillipp Scheidemann har fortalt trekk fra pave Pius XII's liv og virke, da den Hl. Fader som pavelig nuntius opholdt sig i Tyskland. Av rikskanslerens meget interessante utredning hitsetter vi følgende:

Blandt de mange lærde, kunstnere og politikere, som jeg har truffet i årenes løp, var nuntius Pacelli en av de interessanteste og elskverdige personligheter. Han elsket Tyskland og det tyske folk, kjente dets historie, satte pris på dets flid og beherske dets sprog grundig. Den ulykken krigen bragte over Tyskland, gikk Pacelli, som dengang var pavens representant i München, meget nær til hjertet. Jeg vet, at han gjorde alt for å fremme de bestrebelsener, der kunde føre til fred. Har sikkert bedt mer enn en bønn for at det måtte lykkes. Han tok i øvrig selv initiativet i 1917 til fredsforhandlinger, og henvendte sig i den anledning til rikskansler Bethmann-Hollweg for å si ham at paven hadde til hensikt å appellere til keiseren om fred. Bethman-Hollweg uttalte sin glede over denne hensikt, og den pavelige Nuntius reiste derefter til det store hovedkvarter for offisielt å gi keiseren beskjed. Keiseren var — impulsiv som sedvanlig — straks fyr og flamme for

prosjektet, skjønt Pacelli hadde gjort ham oppmerksom på de mange dermed forbundne vanskeligheter. Således hadde Pacelli ikke bare betegnet Belgias frigivelse som en selvfølge, men også fremhevet deporteringen av belgiske arbeidere til Tyskland som en vanskeliggjørende omstendighet. Men allikevel priste keiseren disse fredsbestrebelsene.

Pacelli foretok derpå sonderinger i de forskjellige land for å komme til klarhet over, hvorledes han best kunde nå sitt mål. Men da — knapt to uker etter Pacellis samtale med keiseren og forbundskansleren Bethmann Hollweg — blev denne sistnevnte styrtet og etter Ludendorffs ønske erstattet med den evangeliske dr. Michaelis. I stedet for å få tilslutning til sin aksjon fra den fredsvennlige rikskansler og fra keiseren, som direkte hadde opmuntret til disse, blev Pacellis fredsbestrebelsene nu på intrigant måte motvirket av Michaelis. Først og fremst somlet den nye kansler med saken, enda så sterkt at keiseren etter å ha fått et innblikk i papirene, hadde tilføiet en bemerkning på disse, om at det var uhøflig mot den gamle Pontifex å la ham vente i 4 uker på svaret.

Den 1. august fortsattes den pavelige aksjon. Paven henvendte sig til de krigførende staters overhoder og søkte å stemme dem til fred ut fra bestemte retningslinjer, nemlig nedrustning, voldgift, havenes frihet, ingen krigsskadeerstatninger og tilbakelevering av besatte områder. Selvfølgelig måtte Tyskland helt rømme Belgia, og der måtte gis garanti for dette lands fulle politiske, militære og økonomiske uavhengighet av alle makter. Til gjengjeld for rømningen av de besatte franske områder skulde de tyske kolonier gis tilbake.

Efter alt hvad der var gått forut, kunde der ikke herske nogen tvil om, at en utvetydig erklæring fra Tysklands side om Belgias utlevering måtte være en forutsetning for, at Pavens aksjon kunde lykkes. På intet ansvarlig sted i Tyskland har der noensinne hersket tvil herom.

Bestrebelsene fikk tilsynelatende i begynnelsen et fullkommen glatt forløp, inntil det viste sig at dr. Michaelis bevisst saboterte dem. Pacelli bestrepte sig av all makt for å nå sitt mål tross denne motstand. Han skrev til rikskansleren, at «alt avhang av en erklæring fra Tysklands side om atter å gjøre Belgia til et fritt og uavhengig land.» At dette skulde skjje, hadde riksdagens flertall — hvad hovedtrekkene angikk — vedtatt i sin fredsresolusjon av juli 1917. Allikevel spant Michaelis sine intriger videre. Han har senere forsøkt å snakke sig fra det og påstått, at Belgia var en art «håndpant», som man ikke turde utlevere på det tidspunkt. Michaelis formulerte derefter sitt svar til Paven således, at dette i Rom nødvendigvis måtte fremkalle det inntrykk, at regjeringen i Berlin «mente å finne et brukelig grunnlag for en rettfærdig og varig fred i overensstemmelse med den hellige Faders ønsker i riksdagens fredsresolusjon av 19. juli». Først fire år senere erfarte det tyske folk gjennom et memorandum av den konservative kirkehistoriker dr. Bredt i Marburg, at Michaelis, uten å gi keiseren eller

riksdagens ledelse meddelelse derom, hadde skrevet enu et brev til nuntius Pacelli, hvori det stod, at regjeringen ikke kunde imøtekomme hans ønsker og ikke nu kunde avgi noen bestemt erklæring om Belgia.

Dr. Bredt, der i øvrig var konservativt medlem først av den prøisiske landdag og senere av den tyske riksdag, satte direkte rikskansler Michaelis i gapestokken gjennom sitt offisielle riksdagsmemorandum. Det som Pacelli dengang søkte å opnå var fred. Dr. Michaelis ønsket ikke denne fred, da han — efter hvad der almindelig påstås ganske åpenlyst — som protestant ikke kunde tenke sig, at det skulde bli paven som skaffet verden fred. Hvilke store utsikter Pavens og Pacellis ekte menneskelige bestrebelsene hadde for å lykkes, fremgår av det svar, som den engelske regjering avgav på fredsfolerne: «Kongen hadde mottatt fredsforslagene i opriktig forståelse av den ophøiede og menneskelige tankegang, som besjelet paven. Den engelske regjering vilde overveie dem med den største og mest alvorlige oppmerksomhet.»

Michaelis hadde forsøkt å skjule sine intriger: Skylden for at pavens fredsforøk eventuelt strandet, måtte veltes over på våre motstandere, til skade for dem — således som det i desember ifjor hadde vært tilfelle med den tyske fredsaksjon. «Jeg påtenker derfor å behandle saken henholdende og å vente med avsendelsen av vårt definitive svar, inntil et bedre kjennskap til stemningene muliggjør en mere hensiktsmessig stilling for oss.»

Rikskansleren ønsket altså ikke freden, men vilde heller ikke overfor offentligheten ta ansvaret for sin sabotasje. — —

I vinteren 1929 traff jeg Pacelli for siste gang i Berlin. Hvis jeg ikke tar feil, var det ved en parlamentarisk aften, som den demokratiske finansminister dr. Dietrich gav. Vi hadde ikke sett hinannen i årevis, vi hilste hjertelig på hinannen og utvekslet erindringer. Jeg hadde på ny leilighet til å konstatere, i hvor høi grad Pacelli stadig beklaget fredsbestrebelsenes stranding i 1917. Som medlem av riksdagens såkalte syvmannsutvalg, der hadde behandlet pavens fredsbestrebelsene meget inngående, om enn fortrolig, hadde jeg naturligvis støttet Pacellis arbeide av all evne. Dette husket han ennu med stor glede. En forståelsesfred i 1917 vilde ha beskyttet både mot Versailles-diktatfreden og ennu verre ting. Med hensyn til bedømmelsen av situasjonen 1917 og 1929 (!) var vi fullstendig enige.

De, der tror, at der med Pacelli er kommet en ukyndig løsgjengerpolitiker på pavestolen, tar feil. Pius XII er en mann, som kanskje mere enn noen av sine forgjengere er fortrolig med det storpolitiske liv *ut fra praktiske erfaringer*. Han vil altså ikke så lett la sig bluffe eller påvirke av de redselshistorier, der eventuelt blir fortalt ham. Han er virkelig en mann av format.

Det er en usedvanlig kultivert mann, som har tatt plass på pavestolen. Den menneskelighet og upåvirkelige rettfærdighet, der i så høi grad preger ham,

har han som pavelig nuntius lagt for dagen både under og etter verdenskrigen. Bedømmelsen av Pacelli var i politiske kretser i Berlin fullkommen enslydende hos katolikker og protestanter: en ualmindelig begavet og rettsindig mann.»

Såvidt fhv. rikskansler Scheidemann. Og som man vet har pave Pius XII ikke skuffet de forventninger man stilte til kardinal Pacelli's valg. Som vi før har berettet har den Hl. Fader i en tale til kardinalskollegiet berørt sine fredsforestillinger hos de europeiske stormakters politiske forgrunnsmenn. Talen kaster et klart lys over de retningslinjer pavestolens fredsarbeid følger: den pavelige «politikk» ligger på et helt annet plan enn de nasjonale, demokratiske eller diktatoriske regjeringer. Den er en virkeligjørelse av Kristi lære og har ingen berøring med maktbegjærlige eller økonomiske særinteresser — og i dette faktum ligger begrunnelsen og berettigelsen av pavens inngripen i noe man kunde synes var rent jordiske anliggender. Fred er nemlig ikke bare en innsats i, eller et resultat av, politiske kamper — fred er en moralsk og spirituell tilværelsesform og derfor det bærende element i hele den menneskelige kultur, såvel materielt som ideelt sett. Ut fra dette er det at pave Pius arbeider for en virkelig, en sann fred, og som han selv sier ikke akter å la sig stanse av misforståelser eller mistenkeliggjørelse av sine hensikters renhet.

Disse misforståelser og mistenkeliggjørelser er «Osservatore Romano» i øvrig gått i rette med efter pavens tale. Særlig har bladet imøtegått Englands holdning — pavestolens «økede diplomatiske virksomhet» har nemlig vært gjenstand for en interpellasjon i selve Underhuset. Osservatore fastslår at alle rykter om denne virksomhets politiske karakter savner ethvert grunnlag og ikke tjener til noe godt. Tvert om legger de hindringer i veien for en hurtigere oppfyllelse av alles høieste ønske: en stabil og velsignelsesrik verdensfred.

Men pave Pius XII kjenner også fra sitt Tysklandsophold krigens uhyggelige foreteelser. Gripende er det å lese hvad den franske videnskapsmann og forfatter Georges Goyau, medlem av Académie Française, forteller om den daværende apostoliske nuntius Pacellis besøk i den krigsfangeleir, hvori han selv opholdt sig. Han skriver bl. a.:

«Det var en sommermorgen i 1917 i leiren ved Ingolstadt. Stemningen mellom oss krigsfanger var tung og trykket da det plutselig opstod et rykte, hvis kilde var leirens kommandantkvarter og som med lynets fart forplantet sig fra barakk til barakk, om at pave Benedikt XV hadde skjendet en gave til hver av de fangne og mgr. Pacelli vilde selv komme for å utdele den.

Selv de mest skeptiske kunde ikke benekte ryktets sannhet da det kort efter kom den ene vognladning efter den annen med nye kledningsplagg rullende inn i leiren. Det blev glade dager for de geistlige blandt fangene, mens leirkommandanten ilsoomt skaffet inventar til det meget mangelfullt utstyrte leir-kapell. Så kom den store dag og de titusen fanger stod opstilt på den store plass: franskmenn og russere forrest, så englenderne, polakkene og de andre nasjoner.

Plutselig klang trompetfanfarer — det blev kommandert rett — officerene gjorde stram honnør — inn ad portalen rullet en bil, fulgt av andre. Ut av den første steg krigsfangeleirenes generalkommandør, efter ham en sortkledd geistlig med et karakterfullt ansikt. Obersten hilste med en dyp bøining — ut av de andre vogner steg officerer og prelater.

Mens leirens officerer blev forestilt var det tydelig å se at nuntius selv var mest optatt av synet av de tusener av fanger. Man nærmet sig rekkene, men idet obersten vil presentere officerene som har tatt oppstilling her, skjer det noe som ikke er beregnet: mgr. Pacelli sammenfatter disse officerene i en avmålt hilsen og går midt inn blandt fangene idet han på fransk utbryter: «Tre nærmere, mine herrer!»

Vi franske adlyder øieblikkelig — våre rekker omslutter den Hl. Faders representant som nu i blide men dog kraftige ord skildrer dem Benedikt XV's følelser for oss alle og ber oss i hans navn motta de gaver, som er inspirert av faderlig omsorg og deltagelse.

Derpå vendte nuntius sig til englenderne, som han talte til i deres sprog — det samme skjedde overfor russerne. Men særlig gripende var hans tale på polsk til polakkene, som likesom alltid blev betraktet som leirens pariakaste. Varne og gode var ordene — vi så at mange av de ellers så hårde og frastøtende polakker gråt, og denne gråt skaffet dem en sympati som senere under hele leirtiden lettet deres kår.

Nu begynte nuntius å utdele gavene — personlig overrakte han dem til tyve representanter for hver nasjon. Så sluttet han sig atter til de tyske officerer som sikkert hadde ventet sig at besøket skulde forløpe helt anderledes.

Bakefter fikk vi føle at mgr. Pacellis besøk hadde skapt respekt og ærbødig for pavestolen både blandt fanger av annen trosbekjennelse og blandt vokterne.

Hvor Imperiet styres.

Av Peter Schindler.

Når man har satt sig til rette i Underhusets tilhørerlosje, og de daglige interpellasjoner til regjeringen begynner, er der et ord av *Newman*, som faller en inn: England er små menns paradisi — men store menns skjærsild!

Han motiverer sin dom (avsagt under Krimkrigen) med en observasjon vi fritt gjengir slik: Mr. Smith betrakter regjering og ledere som sine funksjonærer, setter sig til rette med «Times», skriveblokk og fyllepenn for å lese om hvad de utretter, og for å skrive «brev til redaksjonen» eller interpellasjoner, som hans parlamentsmedlem værs'go har å stille premierministeren. Ministre, generaler, guvernører og eksperter har intet krav på takk og må tåle den mest inkompetente kritikk fra Mr. Smith, som er deres herre og mester, og gjør de fiasko (hvilket er menneskelig), er han ubarmhjertig og feller dem omgående.

Den omstendighet, at enhver har rett til en opinion og til å uttrykke den, selv uten å gi skygge av bevis for kompetanse, sikrer friheten og avverger tyranni hos en regjering — men den forhindrer dyktighet hos de regjerende og gjør aksjon umulig, for hvilken ekspert, hvilket

geni vil være minister, admiral eller guvernør, hvis Mr. Smith umotivert kan forlange krig eller store resultater i India eller reformer hjemme, samtidig med at han kan nekte de tilstrekkelige midler til foretagendet og kan forlange den «umulige» styrers hode på et fat, når han ikke kan utrette det umulige?

Newman følte det sterkt, da Mr. Smith f. eks. «dropede» helten *Charles Gordon* i Khartum. —

*

Englands politiske grunn dogme er demokrati i parlamentarismens form; i intet annet land i verden vil diktatoriske retninger i den grad som her føles som et fremmedlegeme, et importert produkt. Til værn mot egen- og enevelde og til værn for demokratiet har England tre sikkerhetsventiler:

Den parlamentariske: at enhver borger kan la sitt M. P. (Member of Parliament) stille spørsmål om et hvilket som helst anliggende i Imperiet til enhver av de 50 ansvarlige ministre; og skulde betreffende M. P. ikke være villig nok, koster det ham hans valgkrets.

Den journalistiske: at enhver avisleser kan få optatt et «brev til redaksjonen» om ethvert som helst offentlig anliggende, både for å forespørre, for å gi sitt besyv i dagens debatt og for å kritisere; et blads salg vil få føle avslag på optagelse.

Endelig den folkelige: enhver kan reise en såpekasse i Hyde Park og holde branntaler mot alt og alle i statens styrelse; således får den sinte mann luft, og ingen betjent vilde drømme om å stoppe selv de brannrødeste talere i deres groveste skjeldsord eller mest personlige injurier mot regjeringen.

Det er med virkelig ærefrykt, man begir sig inn i parlamentsbygningens urskog av gotikk og mange historiemalerier for hele to ganger å signere løfter på tro og love om, at man ikke vil avbryte forhandlingen.

Der er sørget meget dårlig for tilhørerne i parlamentet; ad en trang vindeltrapp når man et steilt galleri, hvor man dårlig kan få sine kne ned bak rekken foran, og hvor all passasje er utelukket.

Så ligger Underhuset foran en: en av gallerier omgitt gotisk sal med lange, sorte lærsøfaer til medlemmene og en gotisk trone til speakeren, som troner i allongeparyk, kappe, spennesko, mens presidiet må nøies med piskeparykker. Opmerksomheten samles om bordet i midten mellom «Hs. Majestets regjering»s benk og den motsatte for «Hs. Majestets lojale opposisjon», hvis leder oppbærer lønn som en minister gjør det. På bordet ligger et enormt scepter og en mengde bøker og dokumentkasser, og ved enden av bordet, med ansiktet mot tronen, sitter presidiet. Der er ingen bord foran medlemmenes plasser, og der er heller ikke plass til alle medlemmer. Ordenen oprettholdes av politi i hjelmer og portnere i kjole med kjede om halsen.

Medlemmene er svært almindelig kledd, en enkelt dress med jaket, striped benklær og floss (den eneste slags hatt, som tør beholdes på i salen) vekker opsikt — det er en lord, som har foretrukket valgt til Underhuset fremfor arvelig sete i Overhuset.

Hele stilen er svært ugenert. Man kommer når man vil, avleverer et formelt bukk for tronen og setter sig så i sofaen med benene op på ryggen av benken foran, så

På veien hjem.

I tilslutning til pastor Schindlers «Valfart til Newman» i nr. 23 av «St. Olav» d. å. bringer vi kardinal Newmans berømte dikt, skrevet kort før hans konversjon og oversatt av mgr. Kjelstrup.

*O Roma, o romerske Kirke,
om dig har jeg hevdet og sagt
at hele ditt veldige virke
var salans forførende makt.
Tilgi mig med kjærlighets varme —
snart kommer den dag, da jeg tror
og kaster mig i dine arme
og kaller dig omt for min mor.*

*O romerske pave, nu ser jeg
min blindhet, min nød, mine savn.
Jeg kalte dig — glem det, jeg ber dig —
med Antikrists hellige navn.
Nu vet jeg hvad fordommen rovet
min arme forblindede ånd.
Snart ser du mig knele i støvet
og kysse din signede hånd.*

*O Englands mektige kirke,
jeg tjente dig lenge og vel.
Snart går jeg fra gjerning og virke
og gir dig et evig farvel
Den romerske Kirke alene
kan skjenke mig klarhet og ro.
Gud, gi mig den lykke å tjene
og lide for fedrenes tro.*

(Ved K. Kjelstrup).

visergutter med brev på sølvbrett må krype under, og andre M. P. er som vil inn, må skrive over. Ministrene legger føttene op på det høitidelige bord, og enkelte medlemmer trer op på sofaen for å skrive over til rekken bakenfor — andre sitter på trinene til tronen eller henger op ad søiler.

Man samtaler så smått, mens taleren utfolder sig, man ler høirøstet og gir bifall eller ironi uttrykk i tilrop. Man ber ikke om ordet, men faller inn i talen som i en privat krets i en stue, og dialoger utspilles mellom taler og avbryter; man taler fra sin plass; kun når det dreier sig om lange og offisielle innlegg, går man ned til bordet og tiltaler direkte ministeriet; brøl av latter faller inn i talen.

Når man er trett av å se i dagsordenen, kaster man den på gulvet (sammen med aviser og konvolutter), så dette snart ser ut som i et forlatt teater, hvor alle programmene er etterlatt.

Det er morsomt å se verdenspolitikkenes kjente ansikter: Baldwin, Churchill, Eden, Attlee og de kjente ministre, hvorav et par har hengitt sig til stille hvile, mens Chamberlain produserer sig på sin rolige, upåfallende måte.

*

Dagen er en av de store. Det dreier sig om det pinlige problem: Luftforsvar og krigsberedskap — men først er der en time forespørslar. Disse foreligger trykt med nummer, og den minister saken angår, står op ved bordet og svarer det ærede medlem som har innsendt problemet. Samme M. P. erklærer sig tilfrets, forlanger mere beskjed eller erklærer sig, støttet av sitt partis tilrop, utilfrets.

Ministersvarene avgis i en formelt såre artig form: At H. M.s regjering har sin oppmerksomhet henvendt på betreffende sak ..... Noen spørsmål som angår stats-hemmeligheter, utgår til skriftlig besvarelse. Det er brogede problemer som reises: Om svømming for skolebarn, om spionasje, om sykepleierskers arbeidstid, om foranstaltninger mot tyrken, om krigsenkers pensjon, om nesvise politibetjenter i Nottingham, om dumpingvarer fra Tyskland, om togplaner i Wales — og om H. M.s regjering har læst i en avis i Birmingham, at en 12-årig gutt har prylt en apekatt som tilhørte ham til døde — at straffen bare blev en bot til guttens far — og at dommeren i sin tale beklaget, at bjerkeriset ikke lengere finnes i Englands straffelov — om H. M.s regjering vil påtenke dette straffemiddels gjeninnførelse, bl. a. for dyremishandling?

Justitslorden svarer, at H. M.s regjering har lest om-spurte artikkel, men skjønner ikke at tilfellet gir anledning til gjeninnførelse av bjerkeriset i rettens hånd, idet man må formene, at samme ris bør anvendes av faderen. Tilrop fra regjeringspartiet: Meget godt!

Så er timen for forespørslar forbi, og man kan ta fatt på debatten om det mildest talt uferdige luftforsvar.

La den politiske side utgå — hvad der er menneskelig interessant er, at selv det inkompetenteste M P kan tale med. En grosserer fra York mener, at H. M.s regjering bør fremstille færre aeroplantyper, så kan masseproduksjonen lettere settes op. En papirhandler fra Leeds er derimot av den opinion, at H. M.s krigsminister bør legge an på *mange forskjellige typer*, så blir det nemlig vanskeligere for spionasjen å skaffe kunnskap om aeroplanenes hemmeligheter .....

Til syvende og sist samler interessen sig mere om den «anomali», at ministeren for luftvernet er en lord og således må fremføre sin tale i Overhuset, mens Underhuset må nøies med å ha understatssekretæren (i øvrig også en lord) som regjeringens talerør. Man stiller fordring om opplysninger som ikke kan gis offentlig; man er utilfreds med denne avvisning, men regjeringen må kreve tillit eller klart uttalt mistillit ..... Til sist kan talerne ikke høres for samtale i grupper og for larm av M. P. er som vandrer om og utveksler bemerkninger med benken. —

*

Overhuset nåes ad like så lite pompøse adganger, og akustikken er så dårlig, at det er anbragt hodetelefoner til pressen.

Salen er ennu mere gotisk enn Underhusets. De brogede vinduer minner om spillekort med konger, damer og knekter, og i veggens nisjer står statuer som sjakkbrikker. For salens ende hever sig en dobbelt trone til Kongen og Dronningen, avsondret bak et gitter. Hele salen minner om en kongehall med røde lærsofaer satt frem til resepsjon.

Der er ikke 50 medlemmer til stede til den alvorlige debatt om luftforsvaret. Påklædningen er noe mere stilig, og der er enkelte rasehoder mellom de regjeringsutnevnte socialistlorder, som dominerer. Flere av lordene er salig sovnet inn med hodet på sofaryggen og benene på benken foran.

Da ministeren trer frem til bordet, for å holde regjeringens programtale, begynner utvandringen, snart er antallet nede på 29, resten promenerer og konverserer ute i hallen bak de gotiske portaler ved tronens sider. Da ministeren etter en times tale avløses av en socialistlord, som bebuder å ville tale teknikk, forsvinner ytterligere 9 lorder, og resten gir ytterst ugenert tegn på å kjede sig eller hengir sig til avislesning og søvn — det hele er som et teater under en enorm fiasko.

Dette er hvad man ser av Parlamentet. Selvfølgelig foregår den egentlige politikk bak de gotiske kulisser i utvalgene, partiværelsene og ministeriene. En utlending, som tenker på Parlamentet i Paris eller bare på vår egen Riksdag, undres over den rare blanding av parykker, troner, ullsekk, sceptre formelle tiltaleformer — og den komplette og mest ugenerte formløshet. —

*

Det samme inntrykk gir rettens pleie.

Rammen er atter (og selvfølgelig) gotiske ekeplanker, tronstoler, parykker og kapper — allonge og sortrødt til dommere, piskeparykk og sort til advokater, rettstjenere med kjole og kjede, våpenskjold (i stedet for andre lands «fru justitia» med øiebind og vektskåler); dommertypene er tatt like ut av en roman av *Thackeray*: En tykk og glad, der synes å slumre under parykkens ull, en sur og pedantisk, som idelig avbryter advokatene, og en høitidelig, som lar tjeneren bringe bøker, slår op og gjør notater .....

Juryen synes hentet like inn fra gaten, og advokatene optrer ikke enkeltvis, men i grupper som samlet anklagemakt og samlet forsvar, supplert av assistenter uten parykk og kappe, som vimser frem og tilbake mellom forsvar og anklagede med små sedler, og fulgt av en liten krets av juridiske studenter med lovbøker — de får på denne måte øvelse i faget.

Formalitetene er svært høitidelige. Med løftet hånd foran Bibelen, som rettstjeneren holder op foran vinduet, avlegges eden om å si «sannheten, hele sannheten, og intet uten sannheten». Realitetene er skarpe, advokatene er bidske i svarene og inkvisitoriske i kryssforhøret. Juryen synes ganske apatisk, til en av nevningene reiser sig og fordrer en detalj belyst — dommeren gir tillatelsen med et umerkelig nikk; der er en viss grettenhet og ro og en usigelig bunden verdighet over scenen.

I Parlamentet som i retten er det mere tradisjon og common sense, der hersker, enn skrevne lover. Imperiets land holdes sammen av tradisjon, ikke av traktater;

dommeren dømmer ut fra nevningenes skjønn og sin moralske bevissthet, mere enn ut fra paragraffer; og kontrollen med lovenes anvendelse opptar mere parlamentarisk oppmerksomhet enn fremstillingen av nye lover.

Statsmaskineriet hviler på respekt mere enn på politisk makt, og de for oss så rare tradisjonelle former gir den trygghet, at som England har bestått, skal det vedbli å bestå, selv om mennene som styrer, skifter om, og selv om alle andre lands struktur er i ombrudd, og deres dynamikk løper løbsk. Det eneste, der med sikkerhet kan sies om engelsk statsliv, er, at hvad enten det er konservativt, liberalt eller sosialistisk, vil det aldri løpe løbsk og aldri se voldsomme forandringer.

Peter Schindler.

Madrids presse.

I tilslutning til artikkelen «Spania — hvad nu?» i forrige nummer av «St. Olav» bringer vi her en orientering i den spanske presse av idag.

Madrids presse av idag fortøner sig helt anderledes enn før borgerkrigen, hvor den drev den reneste ophisselseskampanje og direkte opfordret til forfølgelse av alle motstandere. Den politiske meningsforskjell hadde delt befolkningen i to store leire, som innbyrdes ikke kjente til skånsel.

Før borgerkrigen talte Madrid syv store morgenaviser, syv like så innflytelsesrike aftenblade og en hærskares mangfoldighet av mindre publikasjoner. De betydningsfulleste var det offisielle socialistblad «El Socialista», det venstre demokratiske «La Libertad», det radikale «El Liberal», det største blad «A.B.C.», monarkisk-konservativt, det borgerlige «Ahora» og endelig det katolske dagblad «El Debate», utgitt av det store forlag «Editorial Catolica», som dessuten utgav fem andre katolske dagblad, kontrollerte 40 provinsblad og hadde opprettet landets eneste journalistiskole. Det representerte den katolske fører Gil Robles' politiske linje: «Accion Popular».

Blandt aftenbladene fantes kommunistenes talerør «Mundo Obrero», det anarkistisk-syndikalistiske «C. N. T.», det demokratiske «Heraldo de Madrid», det republikanske «La Voz», det konservative «Las Informaciones» og det katolske «Ya».

Alle disse er dels forsvunnet, dels rekonstruerte. Det finnes nu kun 3 store morgenblade og 2 aftenblade. Morgenbladene er det offisielle «Aniba», «A.B.C.» under uforandret ledelse og «Ya» under ny. Av aftenbladene eksisterer nu kun «Las Informaciones» og et nytt blad «Madrid». Alle bladenes chefredaktører er utnevnt av regjeringen.

Uansett sin politiske farve har Madrids blade nu en felles meget tragisk rubrikk. Under personalia finner man ikke alene dødsannonser for de under krigen falne eller drept, men også utallige etterlysninger av savnede. De danner et rystende speilbilde av de rødes skrekkelegioner — f. eks.:

«Oscar Gamez, 21 år, 25. nov. 1936 transportert bort fra Porlier-fengslet i Madrid, antagelig myrdet på veien mellom Torryen og Alcala. Enhver som vet noe om hans skjebne eller hans grav anmodes om — — — osv.» Eller: «For Kristi kjærlighets skyld ber vi om etterretning om Manuel Lopez Acedo, kjemiker, Puerta Cervada 11, Madrid. 31 oktober 1936 fengslet og siden uten livstegn». Hele familier averteres nu døde, f. eks.: «Don Luis Hermeda, sakfører, hans hustru Carmen Ayale og begge sønnene Filipe og Enrique blev myrdet 9. desember 1936». Foreninger har fellesannonser over sine myrdede medlemmer — et eneste nummer av «A.B.C.» har hatt opptil 160 dødsannonser — under de rødes herredømme var alle slike annonser forbudt. Da kom det til de efterlatte kun en trykt blankett med meddelelse om at «liket av hr. N. N. er funnet» samt dets særlige kjennetegn.

Til Stiklestad!

Til Stiklestad!

Menigheten i Trondheim tenker på Olsok. Den drar til Stiklestad for å hedre Norges Heltekonge og å minnes hans død for troen og riket.

Å leve for Kristus betyr å lide for Ham. Dette var Hellig Olavs livskamp. Den er ikke vesentlig forskjellig fra enhver god kristen.

Vær med!

Besøk det sted Norges Heltekonge har «fullendt sitt løp».

Hent Dig kraft der for din egen kamp og påkall dens forbønn som har vunnet seier!

Vår feriekoloni

Z.	kr. 5.00
E. M.	» 10.00
Fra Bergen	» 5.00
C. C.	» 10.00
S. U.	» 250.00
D. G.	» 20.00

I alt kr. 300.00
Tidligere innk. kr. 768.00

I alt kr. 1068.00

Hvordan jeg ønsker St. Olav

9.

Jeg ønsker at det maa vedblive at være a l d e l e s
saa det hidindtil har været — thi just saaledes
synes vi om det her.

Horshøjvej 4,

København 26. juni 1939.

Med Højagtelse

M. L. M. Kiær.

10.

I hr. pastor Schindler's innlegg i bladets nr. 20/21
fart jeg alle mine ønsker — og flere til. Jeg er bare
så uenig i hr. pastor Schindler's avslutning: «Idealet
er godt nok for et katholsk Blad men haabløst for
et Menighedsorgan.»

Det er nettop det «St. Olav» i k k e bør være, et
menighedsorgan! Det skal være alle norske katolik-
kers blad! Der skal vi finne stoff som «Dogmer,
Mysterier, Sakramenter, Liturgi, Bibel — men cen-
trale ting, evige Sandheder i Nutidens Sprog og
Tænkeform», kfr. hr. pastor Schindler's pkt. 4, til
utdypelse og innlevelse for oss selv og til opplysning
for anderledes troende. Til en viss grad må det
prøve å erstatte manglende norsk katolsk litteratur.

Fire kjente navn står som bladets medarbeidere.
Det er bare msgr. dr. Karl Kjelstrup som bringer
regelmessige bidrag. Artikler av de andre er sjeldne
eller aldri å se, hvorav kommer det?

Alt dette «Menigheds Kaffe», som hr. pastor Schind-
ler kaller det, la det komme vekk fra bladets spalter,
det fortrenger så meget verdifullt stoff.

Med bare et eneste katolsk blad herhjemme kan
«St. Olav» nesten ikke bli godt nok. I enkle, men
klare linjer skal det tegne for oss Kirken — dens
nasjonale og overnasjonale karakter — at den var
fortid og er nutid og fremtid.

Voss, 28. juni — 39.

A. Bagge.

11.

Bladet er bra, men jeg savner «spørsmål og svar».
Er det ikke mulig å få dette igjen? Dessuten ønskes
det fler misjonsnyheter fra hele verden — det er
folk glad i!

p. t. Oslo 30. juni 39.

Sognepresten i Stavanger.

12.

Hvad først Udseendet angaar, finder jeg at Bladet
har et herligt gult Omslag, og jeg haaber, det stadig
maa udkomme i gult — i hvert Fald ikke i hvidt.
Man vilde komme til at tenke paa et Hæfte med
Begravelsessalmer.

Af Indholdet læser jeg først fru Undset's Artikler.
Særlig glædede det danske Læsere at se Anmeldelsen
af Pastor Schindlers Vesterledens Munkevæsen. Der-
paa læser jeg pastor Schindlers Artikler fra England.
Hvor var Artiklen om Kardinal Newman inspireret
og set «indefra»!

De smaa Meddelelser fra Norges katholske Menig-
heder er hyggelige — jeg tager gerne i Tilgift Kaffen
med for det er jo tydeligt, at Ingen finder at den

er det vigtigste. Men man ser hvordan vore Tros-
fæller lever i Norge, og man bliver varm om Hjertet
ved Tanken om disse smaa katholske Centrens Til-
værelse deroppe — nogen næsten i Nærheden af
Nordkap!

Mange Hilsener og gode Ønsker til Olsok Dagen!
København 1. juli 1939.

C. A. Lauritsen,

Byretssekretær, cand. jur.

Mangeaarig Læser og fleraarig Abonnent af
«St. Olav».

Herhjemme —

Rettelse: St. Josephsøstrene provinciale mère Zoé ber
oss beriktige en feil i referatet av St. Sunnivaskolens eksa-
mensfest: det er ikke søster Fidelis som har malt den skønne
dekorasjon på scenen men maskinmester Kristensen på Vor
Frue Hospital.

— og derute

Den HI. Fadens universitetsår. Som 18 årig tok
Eugenio Pacelli sin eksamen «med utmerkelse» og be-
stemte sig for å studere teologi, hvortil det jo er rik
anledning i den evige stad. Han innskrev sig ved det
av jesuittene ledede «Pontificia Gregoriana» som er ut-
bygget og endelig utformet av Gregor XIII. (1572—85)
som selv hadde vært professor i rettsvidenskap ved det
berømte universitet i Bologna. I våre dager sendes et
utvalg av de best begavede studenter og prester fra
alle land til dette navngjetne universitet — nu siste år
var således over 50 nasjoner representert. — Den unge
Pacelli begynte sine studier der i 1894, men den enkelte
forsvinner jo blandt over to tusen studenter. Kun av
og til kan noen gjøre sig bemerket ved å delta i de di-
skusjoner som avholdes i studiecirkler etter foreles-
ningene og hvor man inngående drøfter og utdyper de
enkelte serier. Dette var nettop tilfellet med student
Pacelli, som således allerede ved slutten av sitt annet
semester måtte optre ved en stor høitidelig
disput i hele universitetets nærvær. Det gjaldt problemer
vedrørende logikken og erkjennelsesteorien som han
blev utsett til å skulde forsvare mens Carl Sonnenschein,
representant for «Germaniterne» og senere Berlins apostel
var blandt de som skulde angripe.

Da de teologistuderende i Rom bor i kollegier under
hele sin studietid: sekularprestene i sine nasjonale kolle-
gier og ordensprestene i sine respektive hus, forlot Pa-
celli også sitt hjem og blev optatt i det eldste av kolle-
gine: «Almo Collegio Capranica», som i 1457 var grunn-
lagt av kardinal Dominicus Capranica. Han tok både
den filosofiske og teologiske doktorgrad og senere doktor-
graden i kirkerett. Påskesøndag 1899 blev han vigslat
til prest av den daværende generalvikar av Rom, senere
kardinal Casetta, i dennes privatkapell, og leste dagen
etter sin første messe i St. a Maria Maggiore ved det
såkalte Borghesiske alter.

Redaktør: E. Dithmer-Vanberg.

Thronsen & Co. boktrykkeri, Bernh. Getz gt. 3 - Oslo.